

med oske viser noko mindre verknad av fosforsyra i denne enn i fosfat.) Kalkverknaden er ikkje prøvd, men ein skulle tru at verknaden av denne skulle vera omlag som i brent kalk.

Dei ulike utslag i dei to gjødslingsseriar kjem seg av at felta har lege ulike lang tid. I den første, som har gått lengst, er utslaga størst. Det er gjødsla berre første året med fosforsyre og kali, seinare er etterverknaden prøvd, difor vart avlingane små dei siste åra.

Resultatene frå begge desse prøver viser at ein i oske har eit verk-samt gjødselmedel. Her kan det vera verdt å minne om at det vesle kali som myrjorda inneheld er lett tilgjengeleg for plantane, medan innhaldet av fosforsyre er lite eller inkje brukbart. Brenninga av torva har gjort fosforsyra lettare tilgjengeleg.

Oske høver godt som gjødsel til vårkorn (bygg og kveite) og eng, serleg kløvereng, og elles til hagevekster som likar kalk. Potet vil bli skurvut ved oskegjødsling, difor høver oske ikkje til denne. Dette kjem av oska sitt kalkinnhald. Ved å bruke svovlsur ammoniakk som kvævegjødsling til potet kan ein motverke skurvåttaket noko.

Samla for hile landet utgjer oske frå brenselstadenene ein ganske stor verdi av plantenæring, men den er spreidd på mange små einingar. Det gjeld likevel å ta vare på det som er, å dra seg nytte av det. Best vert den teke vare på ved å leggja den i kompost saman med anna avfall. Ved fabrikkar som har gått over til å bruke innanlandsk brensel i staden for kol, vil det ikkje verta so små kvanta oske. Eit reknedøme vil vise det.

Av 1000 m³ ved vert det ca. 1,75 tonn oske. I denne finst så mykje av fosforsyre, kali og kalk som svarer til ca. 340 kg superfosfat, 300 kg kalisalt (40 %) og 1000 kg kalksteinsmjøl. Det er soleis all mogleg grunn til å ta vare på oska og nytte den.

TORVSTRØPRODUKSJONEN I 1941.

I FJOR innhentet myrselskapet oppgaver over torvstrøproduksjonen i 1940 ved å sende ut spørreskjemaer til torvstrøfabrikantene. I år er det innhentet tilsvarende oppgaver over produksjonen i 1941.

Alle utsendte skjemaer er blitt besvart, og vi skal nedenfor gi en kort oversikt over resultatet.

Opgavene for 1941 omfatter i alt 44 fabrikkar, mot 42 i 1940, idet Akershus og Hedmark begge har en fabrikk mer i drift enn året før. Av samtlige torvstrøfabrikker ligger 36 på Østlandet, men fordelingen på de enkelte fylker er temmelig ujevn. Akershus har 16, Hedmark 10, Vestfold 5, Østfold 3 og Opland og Buskerud 1 fabrikk hver. Telemark og Agderfylkene har hver 1 fabrikk, og i Trøndelagsfylkene fin-

nes i alt 5 fabrikker, hvorav 4 ligger i Nord-Trøndelag. I de øvrige fylker finnes ingen fabrikker for framstilling av torvstrø.

Med hensyn til driftsmaskiner viser oppgavene at 26 fabrikker brukte elektrisk drivkraft, 11 hadde oljemotorer og 4 benyttet dampmaskiner. For 3 fabrikkers vedkommende mangler oppgave over driftsmaskiner.

Videre kan nevnes at 23 fabrikker ble drevet som selvstendige bedrifter, mens 4 ble drevet ved siden av gårdsbruk, 7 i tilknytning til brenntorvanlegg, 6 var kombinert med sagbruk og 1 med annen virksomhet. Oppgave mangler for 3 fabrikkers vedkommende, men disse fabrikker drives sannsynligvis som selvstendige bedrifter. Fabrikkene har tilsammen 55 presser fordelt slik at 11 fabrikker hadde 2 presser og 33 fabrikker 1 presse.

Areal strøtorvmyr ved samtlige fabrikker oppgis til ca. 12,500 dekar eller praktisk talt samme areal som i fjor. Herav faller omtrent $\frac{2}{3}$ på Akershus og Hedmark fylker.

Den samlede torvstrøproduksjon ved fabrikkene i 1941 utgjorde 260,000 baller eller omkring 5000 baller mindre enn i 1940. Akershus og Hedmark hadde størst produksjon med henholdsvis ca. 118,000 og 62,000 baller. I Akershus er produsert omkring 17,000 baller mindre og i Hedmark vel 11,000 baller mer enn i 1940. Vestfold kommer som nr. 3 med ca. 35,500 baller eller omtrent samme produksjon som i 1940. Østfold har øket produksjonen med 13,500 baller til vel 23,500 baller. Ingen av de øvrige fylker produserte mer enn 6000 baller, og stort sett har det vært nedgang i produksjonen i disse fylker sammenlignet med året før. Bare Opland og Aust-Agder viser en mindre stigning.

I forhold til normal produksjon, som regnes å være omkring 330,000 baller, utgjør torvstrøproduksjonen i 1941 ca. 79 % mot ca. 80 % i 1940. Stort sett har altså torvstrøproduksjonen holdt seg på samme nivå som foregående driftsår.

I tillegg til den fabrikkmessige framstilling av torvstrø kommer produksjonen av strø til eget forbruk. Vi savner nøyaktige oppgaver over denne produksjon, men den antas år om annet å svare til omkring 250,000 baller. Såvidt det kan bedømmes har denne produksjon foregått omtrent normalt i 1941. Enkelte steder er det nok stukket mindre torv enn vanlig på grunn av mangel på arbeidskraft, men på den annen side er det kommet til nye produsenter som tidligere kjøpte torvstrø fra fabrikkene, men som nå dekker sitt behov selv. En kan derfor regne med at produksjonen av torvstrø til eget bruk har foregått omtrent som vanlig, og at den samlede torvstrøproduksjon i fjor utgjør omkring 510,000 baller.

For 1942-års produksjon er det oppgitt å være stukket vel 122,300 m³ torv høsten 1941. Dette skulle tilsvare omtrent 215,000 baller når en regner at 1 m³ torv gir 1,5 m³ revet strø og det går ca. 0,85 m³ løst torvstrø pr. balle. Til sammenligning kan nevnes at det høsten 1940 var stukket torv svarende til ca. 250,000 baller. Da storparten av

torva stikkes om høsten, skulle en etter dette vente noen nedgang i torvstrøproduksjonen kommende sesong hvis det da ikke i år blir stukket mer torv enn vanlig.

Enkelte produsenter opplyser i sine meldinger at det har vært knapp tilgang på arbeidskraft, men den økede etterspørsel etter torvstrø vil sikkert bidra til at produsentene anstrenger seg for å holde produksjonen oppe.

J. H. S.

BRENNSELSFORSYNINGEN 1942—43.

Statsgaranti for avsetning av maskin- og stikktorv.

FOR å sikre størst mulig produksjon av maskin- og stikktorv har Forsyningsdepartementet besluttet å garantere omsetningen av inntil 75,000 m³ brenntorv. Garantien omfatter maskintorv samt stikktorv som blir tilvirket etter pålegg fra det offentlige.

Garantien omfatter den produksjon som er innmeldt til Forsyningsdepartementets Brennskantor innen 1. juli 1942 og som ikke har funnet avsetning innen 1. april 1943.

De produsenter som ønsker garanti, må sende inn søknad til Forsyningsdepartementets Brennskantor innen 1. juli 1942. Søknaden må inneholde oppgave over hvor stort kvantum det gjelder, samt opplysning om fra hvilke distrikter (jernbanestasjon eller kai) torven blir sendt.

Hvis det innen fristens utløp blir innmeldt mer enn 75,000 m³ torv vil de innmeldte kvanta bli å redusere etter Forsyningsdepartementets nærmere bestemmelser.

Ethvert salg av brenntorv fra produsent med statsgaranti kommer til fradrag i det garanterte kvantum, således at statsgarantien faller bort etter hvert som torven selges til forhandler eller forbruker.

Det påhviler produsentene selv å søke torven avsatt.

Produsentene må underkaste seg den kontroll som Forsyningsdepartementet finner påkrevet.

Statens eventuelle overtagelse skjer etter priser som ligger 5 % under de maksimalpriser som Prisdirektoratet fastsetter for maskin- og stikktorv for 1942—43, levert jernbanestasjon eller dampskipsbrygge for salg fra produsent. Kontroll og kvalitetsbedømmelse av torven foretas av Det norske myrselskaps funksjonærer før overtagelsen eller av personer som godkjennes av Det norske myrselskap.
